



ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
Л.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ



Студенттер мен жас ғалымдардың
«ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ БІЛІМ - 2014» атты
IX халықаралық ғылыми конференциясы

IX Международная научная конференция
студентов и молодых ученых
«НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ - 2014»

The IX International Scientific Conference for
students and young scholars
«SCIENCE AND EDUCATION-2014»

2014 жыл 11 сәуір
11 апреля 2014 года
April 11, 2014



**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
Л.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ**

**Студенттер мен жас ғалымдардың
«Ғылым және білім - 2014»
атты IX Халықаралық ғылыми конференциясының
БАЯНДАМАЛАР ЖИНАҒЫ**

**СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ
IX Международной научной конференции
студентов и молодых ученых
«Наука и образование - 2014»**

**PROCEEDINGS
of the IX International Scientific Conference
for students and young scholars
«Science and education - 2014»**

2014 жыл 11 сәуір

Астана

УДК 001(063)
ББК 72
Ғ 96

Ғ 96

«Ғылым және білім – 2014» атты студенттер мен жас ғалымдардың IX Халықаралық ғылыми конференциясы = IX Международная научная конференция студентов и молодых ученых «Наука и образование - 2014» = The IX International Scientific Conference for students and young scholars «Science and education - 2014».
– Астана: <http://www.eni.kz/ru/nauka/nauka-i-obrazovanie/>, 2014. – 5831 стр.
(қазақша, орысша, ағылшынша).

ISBN 978-9965-31-610-4

Жинаққа студенттердің, магистранттардың, докторанттардың және жас ғалымдардың жаратылыстану-техникалық және гуманитарлық ғылымдардың өзекті мәселелері бойынша баяндамалары енгізілген.

The proceedings are the papers of students, undergraduates, doctoral students and young researchers on topical issues of natural and technical sciences and humanities.

В сборник вошли доклады студентов, магистрантов, докторантов и молодых ученых по актуальным вопросам естественно-технических и гуманитарных наук.

УДК 001(063)
ББК 72

ISBN 978-9965-31-610-4

©Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық
университеті, 2014

<i>Мобилизациялық біліктілік</i>	
• Педагогикалық технология негіздері • Өз өзін басқаруды бағалау • Мнемотехникалық әдістер мен тәсілдер	• Семинар және практикалық сабақтарға дайындалу • Перцептивті қабілет тренингтері
<i>Ақпараттық біліктілік</i>	
• «Арнайы педагогика және психология негіздері» курсы бойынша студенттің өзінідік жұмысының тақырыбы	• Семинар сабақтарына дайындалу • Рефераттар, курстық жұмыстар және дипломдық жұмыстар жазу
<i>Педагогикалық тілдесу қабілеті</i>	
• Педагогикалық тілдесу ұғымы • Педагогикалық тілдесу стилі • Педагогикалық тілдесу педагогикалық үдерістің бір бөлігі ретінде • Педагогикалық тілдесудің технологиясы	• Студенттің өзін-өзін диагностикалауы (коммуникация , араласу деңгейі, стилі) • Коммуникативтілікті дамытуға арналған жаттығулар

Біліктілікті дамыту кәсіби дайындықтың бір құраушысы ретінде «Арнайы педагогика және психология негіздері» курсы бойынша оқу-әдістемелік кешенінің оқу бағдарламасынан бастап тақырыптық жоспарға дейін барлық құрамында көрініс табуы шарт.

Студенттердің теориялық және практикалық біліктіліктерін қалыптастыру арқылы аталған дайындық компоненттеріне қол жеткізгенде ғана мүмкін (ақпараттық біліктілік, аналитикалық біліктілік, прогностикалық біліктілік, жобалау біліктілігі, бағдарлық біліктілік, перцептивтік біліктілік, мобилизациялық біліктілік, дамыту біліктілігі, педагогикалық тілдесу қабілеті)

Қорыта айтқанда, болашақ маманның түзету-дамыу қызметіне кәсіби даярлығына «Арнайы педагогика және психология негіздері» курсы бойынша оқу-әдістемелік кешені оқу практикасына түзету-дамыудың технологияларын енгізу, студенттердің семинар және практикалық сабақтарда қызметін ұйымдастыру формалары мен мазмұнын анықтау кезінде ғана қол жеткізуге болады деп тұжырымдаймыз.

Қолданылған әдебиет

1. Асылбекова М.П. Болашақ әлеуметтік педагогтарды балалар үйіндегі педагогикалық тәрбие үрдісін ұйымдастыруға даярлау мәселесі. // Көпэтностық қоғам жағдайындағы ұлтаралық қатынастар. Халықаралық IX Байқоңыров оқулары – Жезқазған. -2009.
2. Шиянов Е.Н. Гуманизация профессионального становления педагога // Советская педагогика, 1991. -№9. -с.80-84
3. Слостенин В.А. Формирование социально активной личности учителя Просвещение, 1996. - 158 с.

УДК. 12434461

ЖЕКЕ ТҰЛҒАНЫҢ ДАМУЫНДА ІЗГІЛІК ҚАСИЕТТЕРДІ ҚАЛЫПТАСТЫРУ

Досымова Т.К.
sps-enu@mail.ru

Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ 3 курс студенті, Астана, Қазақстан
Ғылыми жетекшісі - Ф. Жұмабекова

Қазақстан Республикасында білім беруді дамытудың 2011–2020 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасының «Тәрбие жұмысы және жастар саясаты» бөлімінде

білім беру жүйесін жаңғыртудың маңызды міндеттерінің бірі – өкілдері бәсекеге қабілетті білімді меңгерген, ой-өрісі дамыған ғана емес, жоғары азаматтық және рухани-адамгершілік ұстанымы, отансүйгіштік сезімі мен әлеуметтік жауапкершілігі қалыптасқан жеке тұлғаны қалыптастыру болып табылады.

Жеке тұлғаның дамуы-бұл оның рухани өсуінің, жетілуінің процесі жеке адам үшін елеулі болып табылатын барлық сфераларды іс-әрекетте, өзін қоршаған құбылыстарға, адамдарға деген қарым-қатынасқа, танымдық процестерінде болатын сапалық өзгерістерге байланысты болмақ. Жеке адамның әсіресе баланың және жасөспірім тәрбие әсерінің дәрежесі мен сипаты көп жағдайда тәрбиенің даму заңдылықтарын шақтарында дамып, жетілуі ең алдымен тәрбиенің ықпалы арқылы жүріп отырады. Бірақ қаншалықты ескергеніне байланысты болады. Сөйтіп, тәрбие мен дамудың арасында екі жақты байланысы болады. Жеке тұлғаның дамуындағы негізгі арқауы ізгілік қасиеттерін қалыптастыру.

Ізгілік-адамның рухани арқауы. Өйткені адам баласы қоғамда өзінің жақсы адамгершілік қасиетімен, адамдығымен, қайырымдылығымен ардақталады. Адам баласының мінез құлқына тәрбие мен тәлім арқылы тек біліммен ақылды ұштастыра білгенде ғана сіңетін, құдіретті, қасиеті мол адамшылық атаулының көрініс болып табылады. Қазіргі кезде өсіп келе жатқан ұрпақты тәрбиелеуде қойылған мақсаттардың бірі қоғамға пайдалы, үлкенге құрмет көрсетіп, кішіге қамқор бола білетін, жан-жақты дамыған жеке тұлғаны қалыптастыру болып табылады. Ізгілік-бұл адамдарға деген адамгершілік, сүйіспеншілік қатынас, бұл өзге адамға жақсылық жасаудың негізі. Ал ізгілікті адам, бұл-адамдарға сүйіспеншілік танытып, оларға көмектің қол ұшын беретін, жан жануар болсын оларға қамқорлық жасай білетін адам [1].

Адамгершіліктің негізі мінез-құлық нормалары мен ережелерінен тұрады. Олар адамдардың іс-қылықтарынан, мінез-құлықтарынан көрінеді, моральдық өзара қарым-қатынастарды басқарады. Адамгершілік тәрбиенің нәтижесі адамдық тәрбие болып табылады. Ол тұлғаның қоғамдық бағалы қасиеттерімен сапалары, қарым-қатынастарында қалыптасады. Адамгершілік қоғамдық сананың ең басты белгілерінің бірі болғандықтан, адамдардың мінез-құлқы, іс-әрекеті, қарым-қатынасы, көзқарасымен сипатталады. Олар адамды құрметтеу, оған сену, әдептілік, кішіпейілдік, қайырымдылық, жанашарлық, ізеттілік, инабаттылық, қарапайымдылық т. б. ізгілік-ең жоғары құндылық деп қарайтын жеке адамның қасиеті, ізгілік және психологиялық қасиеттерінің жиынтығы. «Балапан ұяда не көрсе, ұшқанда соны іледі» дегендей, ата-ананың күн сайын атқарып жүрген жұмысы - балаға үлкен сабақ. Жас балалардың үлкендер айтса, соны айтатынын, не істесе соны істегісі келетінін бәріміз де білеміз. Баланың үйден көргені, етене жақындарынан естігені-ол үшін адамгершілік тәрбиесінің ең үлкені, демек жақсылыққа ұмтылып, жағымды істермен айналысатын адамның айналасындағыларға көрсетер мен берер тәлімі мол болмақ. Жас өспірім тәлім-тәрбиені, адамгершілік қасиеттерді үлкендерден, тәрбиешілерден насихат жолымен емес, тек шынайы көру, сезім қатынасында ғана алады. Жеке тұлғаның бойындағы жалпы адамзаттық құндылықтардың қалыптасуы осы бағытта жүзеге асады, сөйтіп оның өзі-өзі тануына, өзіндік бағдарын анықтауына мүмкіндік туғызатындай тәлім-тәрбие берілуі керек. Жақсы адамгершілік қасиеттердің түп негізі отбасында қалыптасатыны белгілі. Адамдарды сүю, оған жақсылық жасау, жанашыр болу - адамгершіліктің белгісі. Рухани-адамгершілік тәрбиесінде алдымен баланы тек жақсылыққа-қайырымдылық, мейірімділік, ізгілікке тәрбиелеп, соны мақсат тұтса, ұстаздың, ата-ананың да болашағы зор болмақ. “адамға ең бірінші керегі білім емес, тәрбие. Тәрбиесіз білім- адамзаттың қас жауы, ол келешекте оның өміріне апат әкеледі”- деп Әл- Фараби айтқандай, педагогика ғылымы зерттейтін негізгі категорияларының бірі - тәрбие. Тәрбие адам тағдырын ойластырады, болжайды, алдын-ала адамның рухани өмірінің көптеген негіздерін сақтайды, тәрбие алыс пен жақын адамдарға және өзін қоршаған ортаға қатынас орнатады. Адамның адамгершілігі - оның жоғары қасиеті, былайша айтсақ, кісілігі. Оның негізгі белгілерінің бірі - адамдық ар - намысты ардақтау, әр уақытта жақсылық жасауға ұмтылу, соған дайын болу. Ақылды,

мейірімді адам кез-келген уақытта өзгенің жақсылығын бағалағыш болып келеді. Арлы адам-ардақты. Біздің ортамызда осы сапаларды бойына сіңіріп қана қоймай, өзін қоршаған ортаға таратушы, осындай өз сапаларымен жас ұрпақты тәрбиелеуші ұстаздар аз емес. Адамгершілікке тәрбиелеу адамның дүниеге, адамдарға деген көзқарасын анықтап, оның ықпалымен жеке адамның адамгершілік құқығы қалыптастыру. Адалдық пен адамгершілік, қарапайымдылық пен сыпайылық, инабаттылық мінездегі моральдық ерікті саналарды тәрбиелеудің негізі болады. Баланы шыншыл, адал азамат етіп тәрбиелеу-әр отбасының, оқу мекеменің қоғам алдында міндеті. Адамгершілігі мол адам - басқаларға қашан да үлгі-өнеге. Адамгершілік тәрбиесі-үзіліссіз процесс. Ол адамның дүниеге келгеннен бастап, өмір бойы жалғасады. Сондай-ақ жеке адамның адамгершілік санасының дәрежесін, оның мінез-құлқы мен іс-әрекетін анықтайды. Адамгершілік қасиеттер ата-бабадан қалған салт-дәстүрлерінен ұрпақтан-ұрпаққа мұра болып келе жатқан тәрбие жөніндегі іс-тәжірибесіне имандылық тәрбие мүмкіндіктерінен көрінеді. Бала тәрбиесі қай заманның, қай қоғамның болсын ойшылдары мен зерделі зиялыларын толассыз толғанысқа, үздіксіз ізденіске түсірген ізгі мұрат екені даусыз. Қаныш Сәтбаев айтқандай: «Ісіңізге, еңбегіңізге, оқуыңызға нағыз адамгершілікпен кіріссеңіз сөз жоқ жеңіске жетесіздер. Әрине, адам мінезінде адамгершілік бірінші болып орын алса, шыншыл, батыл, тиянақты, жігерлі және кішіпейіл адам болады [2].

Рухани байлыққа апаратын жолдың бірі – білім, екіншісі – сол білімді пайдаға асыру. Адам алғаш білімнің құндылығына сүйене отырып, өз ортасын жақсы жағынан өзгертуге әрекет жасайды. Өйткені рухани жетілудің шыңына көтерілген адам өмірдің мәні мен мағынасын жай ғана түсініп қоймай, жер бетінде ізгілік орнатуға күш салады. Қандай да болсын адамдықты, адамгершілікті бетке ұстаған қоғамның мақсаты- әр адамды рухани байлық деңгейіне жеткізу. Бүгінгі күні біздің елімізде ұлттық және азаматтық құндылықтардың негізінде жеке тұлғаны қалыптастыру және дамыту, жеке адамның рухани күш-қуат мүмкіндіктерін ашу, адамгершілік пен салауатты өмір салтын қалыптастыру үшін қажетті жағдайлардың барлығы да жасалуда. Тәрбиенің басты мақсаты әр адамның ішкі құндылығын, тұлғалық қасиетін ашып, бағалауға үйрету.

Тұлғаның жас ерекшеліктеріне сәйкес өзін дамытуға бағытталған жұмыстар мектепте ғана емес, отбасында да ата-аналардың көмегімен жалғасын тауып, өзара ықпалдастық бағытта жүргізілуі керек. Жеке тұлғаның ізгілік қасиеттерін қалыптастыру жарық дүниеде өмір сүріп, адам екенін терең сезінуге, адамдарға қуаныш сыйлай білуге баулиды. Жанында жүрген аяулы адамдардың бар екенін ұғынуға көмектеседі. Адамдардың сезіміне ие болу және оны ақтай білуге үйретеді. Борыш пен парызға адал болуға тәрбиелейді. Артында өшпейтін ізгілікті із қалдыра білуге талпындырады. Қабілетінді, бойындағы дарында, азаматтылығыңды дәлелдеуге итермелейді. «Рухани мұраға сүйенбеген елдің жұлдызы жанбайды демекші, заман ағымы талап етіп отырған ата-бабаларымыздан қалған әдеби мұраларымызды, халқымыздың өсиетін, өнегесін дәріптеп, дәстүрін таңғажайып тапқырлығын, олардан қалған ескірмейтін көне сөздерді, мақалдар мен мәтелдерді бүгінгі ұрпаққа үлгі-өнеге болатындай, келер ұрпаққа тәлім-тәрбие беретіндей ғасырлар қойнауынан сыр шерткен асыл мұраларымызды рухани-адамгершілік білім беруде тиімді қолдану керек [3].

Ойымызды қорытындылай келе, жеке тұлғаның дамуында ізгілік қасиеттерді қалыптастырудың мәнділігі біріншіден барша саланың ғаламдануы, екіншіден рухани жаңару, тазару. Болашағымыз- жеткіншектерге ізгілік қасиеттерін қалыптастыра отырып, білімділікпен тәрбиелілік, еңбекшілдік пен әдептілік, ар-намысшылдық, отаншылдық, мейірімділік пен қайырымдылық, өзін-өзі тануы, мүмкінділігі мен қабілетін білуі және оларды игеруі, қолдауы, жетілдіруі, саяси жедел жаңаруға жеткізетіндігімен маңызды болмақ.

Қолданылған әдебиет

1. Қазақстан Республикасында білім беруді дамытудың 2011–2020 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы.
2. Асыллов Ұ. "Өдептану" Алматы, 2001ж.
3. Ахметов Б. "Адамгершілікке тәрбиелеу әліппесі" издательство просвещение
4. Данина Г. "Рухани- адамгершілік тәрбиесінің негіздері" 1968ж.

УДК 376

ЗИГМУНД ФРЕЙДТІҢ ПСИХОАНАЛИТИКАЛЫҚ ӘДІСТЕРІНІҢ ТӘЖІРИБЕЛІК ҚОЛДАНБАЛЫ МАҢЫЗЫ

Елемесов М.А.

Халықаралық Бизнес Академиясының Юриспруденция тобының 2 курс студенті
Алматы қаласы, Қазақстан
Ғылыми жетекшісі – Абдрасилова Г.

Еліміздегі жантану ғылымының қарқынды дамуына әлемдік психоаналитикалық бағыттың ықпалы едәуір, оның теориясы мен әдіс-тәсілдері тәжірибелік психологияда қолданыс табуда. Психоаналитикалық бағыт тұжырымдамалары тек жантанушылар мен психиаторларға ғана емес, сонымен бірге, заңгерлік тәжірибеде тұлға психологиясын зерттеп-зерделеушілерге де қажетті әрі пайдалы болмақ.

Тарихта жантану ғылымының төрінен ойып орын алып, өшпестей ізін қалдырған талай ғалымдар болды. Соның бірі емес бірегейі болып табылатын Зигмунд Фрейдтің іргелі еңбектері жантану ғылымы мен оның тәжірибелік, қолданбалық жақтарының алға басуына, психиканың мотивациялық, энергетикалық, бейсаналық жақтарын ашуға орасан зор ықпал еткен.

3. Фрейд теориясы тұлға дамуындағы дағдарыстық кезеңдерді қарастырады. Ол өз іс-тәжірибесінде осы дағдарыстар мазмұнымен жұмыс жүргізеді де, сол мазмұнды ашуға және түсінуге бағыт алуға жетуіне жағдай жасайды.

Фрейд тұжырымына сәйкес адам үнемі өзімен-өзі ішкі дау-дамай жағдайында болады. Бұл дау-дамайды тудыратын – оның ішкі итермеші себептері мен қанағаттандырылмай қалған қажеттіліктері. Осыған байланысты, фрейдизм тұжырымдамасына сүйенген психология адамның өзінің бейсаналық әрекеттерін саналы түрде түсіне алатындай және оларды өзгертуге немесе бұруға, бағындыруға әсер ете алатындай дәрежеге жеткізуге ұмтылады.

Психоанализ туралы еңбегін дайындау барысында Зигмунд Фрейд былай деген болатын: «Егер психоанализді құру еңбек болса, ол менің еңбегім емес. Алғашқы бастамаларда мен өз үлесімді қосқан жоқпын. Веналық дәрігер Йозеф Брейер алғаш рет осы әдісті бір бойжеткеннің истериясына (1880-1882) қолданған кезде мен әлі студентпін және өзімнің соңғы емтихандарымды тапсырып жүрген болатынымын» [1, 228 б.].

Кейінірек ол Брейермен бірігіп «Student uder Hysterie» атты ғылыми-тәжірибелік кітабын жазады.

Истерия – ұстамалы сырқат – адам мінез-құлқының, қозғалысының, сезімталдығының, ішкі органдар қызметінің бұзылуынан болатын психикалық ауру. Ежелден гректер истерияны жатыр ауруларының салдарынан болатын тек әйел дерті деп санаған («истерия» аталуы содан). Бұл аурудың негізгі себептері, көбінесе, жүйке жүйесінің бұзылуы, психикалық қайғы, аурудан жүдеу, ми жарақаттары, дұрыс тәлім-тәрбие болмауы, т.б.

Доктор Брейердің емделушісі өте дарынды 21 жастағы бойжеткен болған. Екі жыл бойы ауырған одан бірқатар ағзалардағы тәндік және жан дүниесіндегі өзгерістер анықталған. Оның оң жақ аяқ-қолы ұштықтары сезгіштен айырылып, спастикалық сал болып қалған. Кейде дәл сондай сол жақ аяқ-қолдары ұштығының зақымы, көз қозғалысының және көру қабілетінің бұзылулары, басын ұстаудағы қиындықтар, күшті жүйкелік жөтел, тамаққа